

Česko – Lichtenštejnsko DNES

Historický spolek Liechtenstein, o. s.

JIHOMORAVSKÝ HEJTMAN SE SETKAL S LICHTENŠTEJNSKÝM PREMIÉREM

Předseda vlády Lichtenštejnska Adrian Hasler, velvyslankyně Lichtenštejnska J. J. Marie-Pia Kothbauer princezna Liechtenstein, hejtman Jihomoravského kraje JUDr. Michal Hašek, při setkání na zámku ve Valticích (Foto:Hans Štembera)

Valtice 10. 9. 2013: V úterý 10. září 2013 se ve Valticích uskutečnilo setkání jihomoravského hejtmana Michala Haška a lichtenštejnského premiéra Adriana Haslera. Jednalo se o první setkání letos zvoleného premiéra s českými politiky. Hejtman JUDr. Michal Hašek spolu s premiérem Haslerem vyzdvihli současné intenzivní rozvíjení vztahů mezi jižní Moravou a Lichtenštejnským knížectvím. Mezi tématy jednání nechyběla problematika hospodářské a kulturní spolupráce nebo školství. „Jednali jsme mimo jiné o výměně studentů, spolupráci na poli vědy, výzkumu a inovací a možnosti jihomoravských společností zapojit se do

unikátního projektu kapitálové podpory firem v oblasti vyspělých technologií a inovativního podnikání. Stejně tak jsme hovořili o možnosti investorské mise na jižní Moravu,“ uvedl hejtman Michal Hašek.

Adrian Hasler je předsedou vlády Lichtenštejnského knížectví od března letošního roku. Stojí také v čele ministerstva pro prezidiální záležitosti a ministerstva financí. Setkání se zúčastnila také lichtenštejnská velvyslankyně v České republice Její Jasnost Maria-Pia Kothbauer princezna Liechtenstein.

LICHTENŠTEJNCI PŘINESLI DOMŮ ZLATO Z HER MALÝCH STÁTŮ EVROPY

Od 27. května do 1. června se v Lucembursku konaly XV. Hry malých států. Lichtenštejnsko zde ohromilo výsledky svého dosud nejúspěšnějšího týmu.

Julia Hassler je lichtenštejnskou mistriní v plavání

Ačkoliv knížectví reprezentovalo pouze 36 atletů, což byl druhý nejmenší tým z devíti států, počtem zlatých medailí se umístilo na čtvrtém místě. Lichtenštejnští sportovci

získali celkem jedenáct zlatých medailí, celkem získali 34 medailí. Julia Hassler předvedla mimořádný sportovní výkon na hrách v Lucembursku. Získala 11 medailí, z toho čtyři zlaté.

Hry malých států vznikly v roce 1985. Konají se každé dva roky pod vedením Olympijských výborů zúčastněných zemí. Protože na Olympijských hrách mají malé země značnou nevýhodu, díky své malé velikosti, byly the Games of the Small States of Europe založeny proto, aby sportovci těchto zemí získaly férové podmínky pro sportovní soupeření.

Členskými státy jsou Andorra, Island, Kypr, Lichtenštejnsko, Lucembursko, Malta, Monaco a San Marino. Jejich sportovci měří své síly v atletice, basketbalu, cyklistice, gymnastice, judu, střelbě, plavání, stolním tenisu a volejbalu.

Lichtenštejnsko je sportovně založenou zemí. Ačkoliv má knížectví podmínky především pro zimní sporty, země je známa svým fotbalem a dalšími sportovními disciplínami.

Vítězný lichtenštejnský sportovní tým

LICHTENŠTEJNSKO OTEVŘELO HONORÁRNÍ KONZULÁTY V ASII

Dne 27. června 2013 Lichtenštejnsko otevřelo svůj honorární konzulát v Asii. Po honorárních konzulátech v Německu a Spojených státech amerických, má nyní knížectví svého zástupce také v Singapuru. Stal se jím pan Loo Choon Chiaw. Slavnostního aktu oficiálního otevření honorárního konzulátu se zúčastnili Jeho Jasnost korunní princ Alois, ministryně zahraničních věcí Aurelia Frick,

Senior Parliamentary Secretary ministerstva zahraničních věcí Singapuru a starosta města Singapuru.

Ministryně zahraničních věcí Aurelia Frick otevřela také honorární konzulát Lichtenštejnska v Hong-kongu. Zdejším zástupcem knížectví se stal Henri Leimer, generální ředitel lichtenštejnské LGT Bank Asia Pacific a LGT Asia.

V LEDNICKÉM PARKU ZPROVOZNILI PO 100 LETECH AKVADUKT

V lednickém zámeckém parku byla opravena a zprovozněna další stavební a technická památka – kopie římského akvaduktu, dílo geniálního architekta, vynálezce a podnikatele Josefa Hardtmutha.

Dne 16. srpna 2013 jihomoravští památkáři uvedli do provozu po 100 letech kopii římského akvaduktu. Zámecký park v Lednici se stal svědkem zprovoznění téměř desetimetrového vodopádu, který byl vybudován knížecím rodem Liechtensteinů roku 1797, za vlády knížete Aloise I.

Přelom 18. a 19. století byl dobou zásadní proměny okolí zámků Lednice a Valtice v tzv. „Zahradu Evropy“. Podle návrhů geniálního lichtenštejnského architekta Josefa Hardtmutha bylo postaveno několik desítek romantických staveb, které byly citlivě zaazeny do krajiny (např. Minaret, Dianin chrám, Belveder, Kolonáda ad.).

Současně byl odkloněn tok řeky Dyje do umělého koryta a bylo tak zabráněno opakování ničivých záplav. Na místě původního koryta bylo vybudováno několik rybníků, Minaret a akvadukt s umělou jeskyní. Při tomto velmi nákladném a náročném stavebním díle byly přemístovány i zdejší, několik desítek až set tun vážící, stromy. – I pro dnešní techniku by to byl nelehký úkol.

Akvadukt je napájen čerpadlem a do provozu byl knížecím rodem uváděn jen při slavnostních příležitostech, kdy pohled na padající a hučící vodu zkrášloval pohled na zámecký park. Nejednalo se ale o samoúčelnou stavbu, protože akvadukt přiváděl do parku vodu i k zavlažování.

Naposledy byl akvadukt v provozu před necelými sto lety. Návštěvníci zámeckého parku si mohou prohlédnout funkční vodopád každou celou hodinu v otvíracích hodinách parku až do 17:00 (v létě).

Akvadukt je 30 metrů dlouhý a 7 metrů vysoký. Má osm oblouků, devátý už je jen torzo a jeho zdánlivě zborcené části jsou rozházeny kolem celé stavby. Vychází ze svahu, v němž je zbudovaná umělá jeskyně.

Reportáže České televize:

<http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/zpravy/238317-v-lednici-po-sto-letech-zprovoznili-stary-akvadukt/>

Pohled na opravený římský akvadukt v lednickém zámeckém parku

MĚSTO MORAVSKÝ KRUMLOV PŘIPRAVILO VÝSTAVU "380 LET KNÍŽECTVÍ LICHTENŠTEJN V MORAVSKÉM KRUMLOVĚ"

V minulém čísle zpravodaje Česko-Lichtenštejsko DNES jsme zodpověděli dotaz týkající se titulárního knížectví „Lichtestain“ v Moravském Krumlově a Uherském Ostrohu. Tuto zajímavou historii (knížectví zde vzniklo téměř 100 let před založením stejnojmenného knížectví na horním toku Rýna), připomene výstava „**380 let knížectví Lichtenštejn v Moravském Krumlově, Držba Lichtenštejnů v Moravském Krumlově (1622-1908)**“, kterou připravuje město Moravský Krumlov.

Tato výstava připomene také historii moravskokrumlovské sekundogenitury Liechtensteinů, její významné osobnosti, památky spojené s rodem a odkaz rodu, který se v tomto městě uzavřel v roce 1908 vymřením této rodové linie. Město se snaží navázat na historický odkaz Liechtensteinů a investovalo a investuje nemalé prostředky do oprav zdejšího zámku, knížecí hrobky a dalších památek.

Výstava se bude konat v Galerii Knížecí dům od 1. 11. 2013 do 31. Března 2014. Výstavu bude doprovázet řada přednášek pro veřejnost, která se zajímá o historii a kulturu svého města a regionu.

Na výstavě se podílí Jihomoravský kraj, Historický spolek Liechtenstein, o. s. (PhDr. Marek Vařeka je kurátorem výstavy), Masarykovo muzeum v Hodoníně, Moravské zemské muzeum a další.

LITERATURA:

Sovereign Liechtenstein: The Soft Power Projection of a Very Small State, Dr. Kevin D. Stringer

Přestože je lichtenštejsko malým státem, prostřednictvím diplomacie, ekonomiky, kultury a informační politiky, se mu podařilo udržet nezávislost a získat významné postavení ve světě. Největším obchodním partnerem knížectví jsou

Městské muzeum v Moravském Krumlově ve spolupráci s Městem Moravský Krumlov
pořádají výstavu

**380 let knížectví Lichtenštejn
v Moravském Krumlově**
Držba Lichtenštejnů v Moravském Krumlově
(1622 – 1908)

Galerie Knížecí dům, nám. T. G. Masaryka 40
1. listopadu 2013 – 28. února 2014
Otevírací doba: po – pá 8 – 11, 12 – 15,30 hod., so 9 – 12 hod., ne 14 – 16 hod.

překvapivě Spojené státy a až za nimi je Švýcarsko. Země patří k exkluzivnímu klubu států s úvěrovým ratingem AAA Standard and Poors a jednou z mála zemí, která má pro „horší časy“ k dispozici velké úspory vlády a obcí.

Studie Dr. Stringera přináší mnoho zajímavých, až překvapivých, informací o zemi, která si udržuje jednu z nejvyšších životních úrovní na světě, vysokou vzdělanost svých občanů a výkonnost firem a žádné zadlužení státu a obcí. Snadná vymahatelnost práva, minimální byrokracie a na dlouhodobé cíle zaměřená politika země (garantovaná vládnoucím knížetem), je snem mnoha občanů a politiků.

Lichtenštejský model přímé a zodpovědné správy státu a obcí se stává centrem pozornosti odborníků, protože přináší náměty na zlepšení řízení věcí veřejných v jiných zemích. Vhodně doplňuje knihu lichtenštejského knížete Hanse-Adama II. „Stát ve třetím tisíciletí“, která vyšla v roce 2011 i v českém překladu (nakladatelství Grada).

Kniha „Sovereign Liechtenstein“ je k dispozici ke stažení na: [http://ams.hi.is/sites/ams.hi.is/files/liechtenstein layout fi nal.pdf](http://ams.hi.is/sites/ams.hi.is/files/liechtenstein_layout_fi nal.pdf)

VÝSTAVA VZÁCNÝCH GOBELÍNŮ VE VALTICÍCH

Valtice - Unikátní gobelínová místnost valtického zámku zůstala po druhé světové válce prázdná. Vzácný soubor tapisérií s názvem Čínský císař dostal darem Josef Václav kníže z Liechtensteinu od pruského krále Bedřicha. Kníže byl císařským diplomatem, vyslancem v Prusku a ve Francii a především vojevůdcem a velkým reformátorem habsburského dělostřelectva.

Poté, co na valtickém zámku tři roky sídlilo velení Rudé armády, cenné nástěnné koberce byly odcizeny a objevily se až v roce 1952 ve vídeňských starožitnictvích (Rakousko

bylo do roku 1955 pod okupační správou Sovětského svazu). Pobyt sovětského velitelství na zámku ve Valticích byl pro zdejší zámek pohromou. Kromě odcizení mnoha cenných uměleckých děl (které Liechtensteinové nemohli evakuovat koncem války do Vaduzu), byla řada obrazů, nábytku a architektonických prvků zámku armádou poškozena.

Po roce 1948 sloužila část zámku jako pracovní tábor pro ženy. Jízdárna sloužila zemědělským účelům.

Tapiserie Audience u čínského císaře (Foto: ČT)

Když se odcizené obrazy v roce 1952 objevily v prodejně starožitností ve Vídni, koupila je zámožná rodina průmyslníků z Itálie. Rod Lichtenštejnů po odcizeném majetku léta pátral. Až v roce 2006 se jí podařilo cenné tapiserie vypátrat a o rok později i odkoupit díky tomu, že rodina italských průmyslníků se dostala do finanční tísně.

Soubor gobelínů není bohužel kompletní. Nástěnný koberec s názvem Tanec se nepodařilo získat, nebo se nedochoval. Jeho přesná podoba není totiž známá ani kurátorům sbírek, protože tato tapiserie není zachycena na dobové fotodokumentaci.

Zásluhou vytrvalého úsilí kastelána valtického zámku Mgr. Michala Tlustáka se podařilo získat souhlas knížete Hanse-Adama II. z Liechtensteinu k zapůjčení tapisérií na valtický zámek. Díky tomu se téměř kompletní série tapisérií vrátila v červenci až srpnu 2013 na své původní místo.

Výstava také nabídla 3D model zlatého kočáru Josefa Václava z Liechtensteinu. Cílem výstavy bylo totiž ukázat nejen cenné nástěnné koberce z berlínské produkce, jejichž původ se datuje zhruba na rok 1715, ale připomenout i osobnost knížete, vojevůdce a diplomata Josefa Václava z Liechtensteinu.

Reportáž České televize naleznete na: <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/zpravy/233504-po-desitkach-let-se-vzacne-tapiserie-vraci-domu-ale-jen-do-srpna/>

KALENDÁŘ AKCÍ

1.10. 2013 – 31. 3. 2014: „380 let knížectví Lichtenštejn v Moravském Krumlově, Držba Lichtenštejnů v Moravském Krumlově (1622-1908)“

Výstava v Galerii Knížecí dům v Moravském Krumlově připomíná výročí vzniku titulárního říšského knížectví v tomto městě a historii a odkaz rodu Liechtensteinů v tomto městě a regionu.

SPOLEK MARIE TEREZIE SAVOJSKÉ

Významná mecenáška Černokostelecka Marie Terezie vévodkyně de Savoy-Carignano, rozená princezna Liechtenstein (1694-1772), se významně zapsala do historie svými charitativními projekty, podporou školství v Čechách a ve Vídni a péčí o své poddané. Proto jí byla vloni v létě věnována výstava a zádušní mše v Kostelci nad černými lesy (viz zpravodaj ČLD 2 a 3/2012).

O odkaz dobrotivé vévodkyně se nyní stará Spolek Marie Terezie Savojské, v čele s předsedou Antonínem Homolpou. V neděli 8. září 2013 spolek zorganizoval koncert na její památku, v bazilice Nanebevstoupení Panny Marie v Tismicích u Českého Brodu. Zdejší baziliku dala paní

vévodkyně opravit a vytvořila z ní ve své době významné poutní místo.

PTALI JSTE SE: DIPLOMATICKÉ STYKY LICHTENŠTEJNSKA

Lichtenštejnsko je jedním z nejdéle existujících nezávislých států ve střední Evropě. Jeho historie sahá až do roku 1719, kdy bylo vytvořeno říšské knížectví Liechtenstein. Nezávislost knížectví se počítá od roku 1806, kdy se rozpadla Svatá říše římská a Lichtenštejnsko se stalo, jako nezávislý stát, členem Napoleonem zřízeného Rýnského spolku.

Až do roku 1919 malou chudou zemi zastupovalo v zahraničí Rakousko. Po rozpadu habsburské monarchie Lichtenštejnsko začalo provádět zahraniční politiku samo, prostřednictvím svých vyslanectví ve Vídni a Bernu. Jeho žádost o členství ve Společnosti národů bylo zamítnuta, pro jeho malou velikost. S Československem knížectví navázalo

diplomatické styky v srpnu 1938, prostřednictvím vyslanectví Švýcarska v Praze. Když Švýcarsko uznalo vznik Protektorátu Čechy a Morava a vyslanectví změnilo na generální konzulát, byly přerušeny diplomatické styky mezi knížectvím a Československem de facto, ale nikoli de iure (knížectví vznik protektorátu neuznalo). V roce 1945 Československo odmítlo obnovit diplomatické styky, ale kupodivu je obnovilo se Švýcarskem, které oficiálně neuznávalo československou exilovou vládu až do února 1945.

Za obou světových válek bylo Lichtenštejnsko neutrální a jeho neutralitu respektovaly všechny válčící strany. Přesto za 2. světové války zemi hrozila nejméně dvakrát anexie ze strany Německa. Existoval i plán Adolfa Hitlera usadit ve Vaduzu papeže, který by byl v roce 1944 unesen z Vatikánu. Politické škody takového násilného aktu vůči dvěma zemím by byly pro Třetí říši tak velké (zejména v katolické Jižní Americe by byl únos papeže přijat nepříznivě), že od něj upustil.

Další etapu diplomatických vztahů knížectví zahájil kníže Hans-Adam II. v 70. letech 20. století, který prosadil podání žádosti o členství Lichtenštejnska v OSN (stalo se členem v roce 1990). V roce 1991 se stalo členem Evropského sdružení volného obchodu. Knižectví je rovněž členem UNESCO, WTO, EBRD, Interpoolu, OBSE, Intelsat a dalších mezinárodních organizací.

Jeho Jasnost korunní princ Alois z Liechtensteinu a ministryně zahraničních věcí Lichtenštejska Aurelia Frick uvádějí do úřadu honorárního konzula v Singapuru Loo Choon Chiava 27. černa t. r.

Více informací naleznete na: <http://www.regierung.li/ministerien/ministerium-fuer-aeusseres-bildung-und-kultur/en-diplomatic-representations/>

PŘEDSTAVUJEME LICHTENŠTEJNSKÉ FIRMY:

Firma Swarovski je rakouským výrobcem broušeného křišťálového skla. Nyní má ale obchodní sídlo v lichtenštejském Triesenu. Swarovski zaměstnává sama nebo prostřednictvím svých dceřiných společností, více než 25 000 zaměstnanců ve 40 zemích světa. Okolo 600 pracovníků se věnuje vývoji nových produktů.

Díky vysoké kvalitě a unikátnímu designu se broušené křišťálové sklo Swarovski stalo ve světě pojmem. Swarovski křišťály jsou ve světě obecně známé kvalitou řezu a výbrusu. Hrany faset (plošek) se setkávají přesně v jednom bodě, stejně tak hrany uvnitř křišťálu.

Historie společnosti Swarovski se začala psát roku 1862 v Jiřetíně pod Bukovou, poblíž Jablonce nad Nisou. Zde se totiž narodil Daniel Swarovski (1862-1956) původním jménem Daniel Svárovský, který se vyučil uměleckým pasířem u albrechtické firmy Gebrüder Feix. Zástupci firmy vyslali mladého Daniela do Vídně, kde se výrobou bižuterie zabývalo několik mistrů. Swarovski od nich převzal zkušenosti a technické znalosti pro výrobu šperků.

Na technické výstavě ve Vídni se Swarovski potkal s Františkem Křižíkem, který tam instaloval elektrické osvětlení. To byla pro Daniela Swarovského inspirace a vyvíjí stroj na broušení šatů poháněných elektrickou energií.

V roce 1892 nechal Swarovski svůj stroj patentovat a začal s vlastní výrobou. Pro získání potřebného kapitálu do výroby vložil finance jeho zákazník z Francie Armand Kosmann. Swarovski se pak přestěhoval do rakouského města

V Lichtenštejsku nesídlí žádné velvyslanectví, ale zde akreditovaní velvyslanci sídlí většinou v Bernu nebo ve Vídni. V knížectví ale sídlí 41 honorárních konzulátů. Lichtenštejsko udržuje diplomatické styky s 89 státy, má 6 velvyslanectví (Berlín, Bern, New York, Vídeň, Washington), dvě stálé mise (Brusel, Strasburk), dva honorární konzuláty v USA, dva v Německu a o d roku 2013 i v Hong-Kongu a Singapuru.

Česká republika a Lichtenštejsko obnovili diplomatické styky po 64leté přestávce v září 2009. Od té doby se vzájemné styky úspěšně rozvíjejí, zejména v kulturní a obchodní oblasti.

Velvyslanecký post České republiky v Bernu (pro Švýcarsko a Liechtenštejsko je nyní neobsazeno). Mimořádnou a zplnomocněnou velvyslankyní Knížectví Liechtenštejn v České republice, se sídlem ve Vídni, je Její Jasnost Marie-Pia Kothbauer princezna Liechtenstein. Její rodiče pocházejí z moravského Šternberku, kde byli velmi oblíbeni.

SWAROVSKI AG

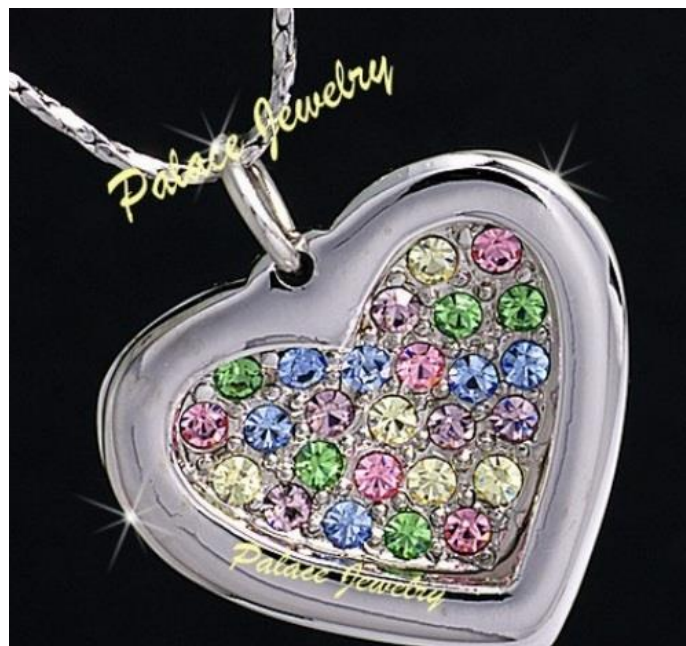
Sídlo firmy Swarovski AG v lichtenštejském Triesenu

Wattens, poblíž Innsbrucku, kde si pronajal tovární prostory. V roce 1895 Swarovski založil vlastní podnik na výrobu šperků a bižuterie, která se velmi brzo prosadila na trhu a začala bižuterii vyvážet do Německa, USA a Velké Británie.

Ve spolupráci se společností Christian Dior vznikla v roce 1956 Aurora Borealis, která velmi pozoruhodně láme světlo, tak že vytváří duhový efekt. Swarovski ve spolupráci s designéry nevytváří pouze šperky, ale pouští se i do odvážných realizací oděvů, svítidel, interiérových řešení atd. Výborným tahem firmy Swarovski bylo započetí výroby skleněných figurek zvířat v roce 1976. Z broušených figurek se stal doslova trhák. V roce 1987 byl dokonce založen klub sběratelů skleněných figurek. V roce 1977 Swarovski představil svou novou kolekci šperků. Dnes prezentuje Swarovski Jewelry módní novinky dvakrát do roka.

Swarovski také vyrábí širokou paletu křišťálových komponentů SWAROVSKI ELEMENTS (Swarovski components), které slouží mnoha návrhářům šperků a oděvů. Jsou používány i ke zdobení různých módních doplňků, ale i mobilních telefonů, notebooků-laptoopů, užžitných výrobků ze skla (pohárů, sklenic),

symbolů značek (např. výrobců automobilů jako Mercedes, BMW, VW, Audi a dalších). Většina výrobců tohoto originálního designu na českém trhu funguje na principu zakázkové výroby, vyráběné ručně.

Ukázky z produkce společnosti Swarovski